

Nr 4.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om upphävande av § 113 regeringsformen.

I en inom andra kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 90, av herr *Håstad* hemställes, »att riksdagen måtte för sin del upphäva § 113 regeringsformen».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

I § 113 regeringsformen stadgas, att taxeringsmän, som riksdagens beviljnings föreskrifter å dess vägnar tillämpa, ej skola för debitering eller taxering kunna till något ansvar ställas. Med taxeringsmän torde förstås ordförande och ledamöter i de olika beskattningsnämnderna. Åtalsskyddet avser endast taxeringsmännens åtgärder vid taxering och debitering. Enligt strafflagen är sålunda den som sitter i beskattningsnämnd underkastad partiellt ämbetsansvar, avseende bland annat brott mot tystnadsplikt. Liksom taxeringsmännen sålunda äro underkastade ämbetsansvar, ha de enligt strafflagen också straffskydd som ämbetsmän.

Det nu ifrågavarande stadgandet, som väsentligen oförändrat funnits i regeringsformen sedan dennas tillkomst, torde, då det infördes, främst ha avsett att skydda riksdagens beskattningsmakt mot Kungl. Maj:t och kronan. Stadgandet har emellertid tolkats så, att taxeringsmännen äro skyddade mot åtal jämväl från de skattskyldigas sida för felaktigheter vid taxeringen.

År 1933 väcktes en motion (II: 10) om upphävande av § 113 regeringsformen. På hemställan av konstitutionsutskottet avlog riksdagen motionen. I sitt utlåtande (nr 11) anförde utskottet, att det skydd, som tillförsäkrats taxeringsmännen i paragrafen, alltfort syntes vara av betydelse. Taxeringsmyndigheterna borde, fortsatte utskottet, kunna verkställa det dem anförtrödda grannliga arbetet utan att riskera att bliva ställda till ansvar för att vid något tillfälle en förment för hög eller för låg taxering ägt rum; i varje fall torde ett borttagande av bestämmelsen icke kunna verka fördelaktigt på taxeringsarbetet, och ej heller hade påvisats några olägenheter eller missförhållanden, vilka kunde ha sin grund i bestämmelsen och motivera en ändring av densamma. Avslutningsvis åberopade utskottet, att bestämmelsen därjämte sammanhängde med riksdagens beskattningsrätt och

¹ Bihang till riksdagens protokoll 1953. 5 saml. 2 avd. Nr 4—7.

i sin mån alltjämt betonade taxeringens karaktär av självförvaltningsverksamhet.

Under den tid § 113 regeringsformen gällt har Kungl. Maj:ts och ämbetsverkens inflytande på taxeringsarbetet efter hand ökat väsentligt. Detta har skett dels genom ändrade grunder för sammansättningen av beskattningsnämnderna — Kungl. Maj:t och ämbetsverken ha sålunda nu betydligt större inflytande härvidlag än vad som varit fallet tidigare — dels genom andra organisatoriska förändringar och nybildningar. I sistnämnda avseende må erinras om taxeringsavdelningarna vid länsstyrelserna och om riksskattenämnden, vilka inrättats under de senast förflutna tio åren.

Frågan om ytterligare ändring av taxeringsorganisationen utredes för närvarande efter hemställan av riksdagen (skrivelse nr 219/1950) av 1950 års skattelagssakkunniga. I direktiven för utredningens verksamhet har chefen för finansdepartementet i hithörande del anfört bland annat, att taxeringsnämnderna torde vara i behov av yrkeskunnigt biträde i avsevärt större omfattning än som nu kunde beredas dem. Departementschefen har fört fram tanken på att sådant biträde kunde beredas nämnderna genom heltidsanställda tjänstemän. I direktiven räknas med att organisatoriska förändringar kunde komma att ske även i fråga om prövningsnämnderna. Det förefaller icke uteslutet, att de sakkunniga komma att föreslå sådana ändringar av gällande bestämmelser, att taxerings- och prövningsnämnderna skulle förändras såväl till organisation som till arbetssätt. Frågan om upphävande eller ändring av § 113 regeringsformen synes därför böra upptagas till närmare övervägande först sedan de sakkunnigas förslag i nu ifrågakvarande delar framlagts, något som torde komma att ske i god tid före utgången av valperioden för den nuvarande andra kammaren. Utskottet får alltså hemställa,

att motionen II: 90 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 mars 1953.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Karl August Johanson, Elmgren, Gustav Emil Andersson, Englund*, Hällgren, Fritiof Karlsson, Sandberg, Axel Svensson och Bergström; samt

från andra kammaren: herrar Pettersson i Norregård*, von Friesen, Norén, Håstad, Swedberg, Spångberg, Jonsson i Haverö, Nordkvist i Kalmar*, Edberg och Bark*.

---

* Ej närvarande vid justeringen.